

PROJEKT STRATEGII DOTYCZĄCEJ EUROPEJSKIEGO SYSTEMU E-SPRAWIEDLIWOŚCI NA LATA 2014–2018

(2013/C 376/06)

I. WPROWADZENIE

1. Przyjęcie wieloletniego planu działania na lata 2009–2013 dotyczącego europejskiego e-prawa jest kolejnym krokiem w rozwoju systemu e-sprawiedliwości. Nadanie procedurom prawnym formy wirtualnej i korzystanie z elektronicznych środków komunikacji przez wszystkie strony działań sądowych stało się ważnym elementem skutecznego funkcjonowania sądownictwa w państwach członkowskich. Zarówno państwa członkowskie jak i instytucje europejskie wykazują gotowość do dalszego tworzenia europejskiego systemu e-sprawiedliwości.
2. Celem tego systemu jest korzystanie – zwłaszcza w sytuacjach transgranicznych – z technologii informacyjno-komunikacyjnych służących systemom sądowniczym w państwach członkowskich i rozwój tych technologii, by umożliwić szerszy dostęp do wymiaru sprawiedliwości i do informacji sądowych obywatelom, podmiotom gospodarczym i przedstawicielom zawodów prawniczych, a także ułatwić współpracę między organami wymiaru sprawiedliwości państw członkowskich. System ma zwiększyć skuteczność samego wymiaru sprawiedliwości, a jednocześnie szanować niezależność i różnorodność systemów sądowych państw członkowskich oraz prawa podstawowe.
3. W szczególności europejska e-sprawiedliwość musi nadal być rozwijana jako bezpośrednia usługa dla europejskich obywateli, którzy skorzystają z jej wartości dodanej, w tym poprzez portal e-sprawiedliwości. Należy zapewnić, aby użytkownicy europejskiego systemu e-sprawiedliwości, w tym obywatele, mogli szybko skorzystać z praktycznych dobrodziejstw narzędzi tego systemu.
4. Osiągnięte do tej pory wyniki, napotkane ograniczenia i cele przewidywane na przyszłość wymagają kompleksowej strategii dotyczącej europejskiego systemu e-sprawiedliwości, aby zwiększyć zaangażowanie i udział na szczeblu strategicznym. Zakłada się, że podstawą nowej strategii dotyczącej europejskiego systemu e-sprawiedliwości będą już podjęte prace.

II. KONTEKST, W JAKIM POWSTAJE E-PRAWO NA SZCZEBLU EUROPEJSKIM

1. Informacje dodatkowe

5. W czerwcu 2007 roku Rada ds. WSiSW postanowiła, że należy podjąć prace, by na szczeblu europejskim szerzej stosować technologie informacyjno-komunikacyjne w dziedzinie sprawiedliwości; najważniejszym elementem tych prac miało być utworzenie europejskiego portalu ułatwiającego dostęp do wymiaru sprawiedliwości w sytuacjach transgranicznych.

6. W odpowiedzi na ten apel Rada Komisja przedstawiła w czerwcu 2008 roku komunikat pt. „Droga do europejskiej strategii w dziedzinie e-sprawiedliwości”⁽¹⁾, którego celem miało być promowanie rozwoju narzędzi e-sprawiedliwości na szczeblu europejskim w bliskiej współpracy z państwami członkowskimi. Chciano, by w ten sposób powstały synergie między wysiłkami w obszarze e-sprawiedliwości na szczeblu europejskim i krajowym, oraz by możliwe były korzyści skali na szczeblu europejskim.
7. Na posiedzeniu w dniach 19–20 czerwca 2008 r. Rada Europejska z zadowoleniem przyjęła inicjatywę „stopniowego utworzenia jednolitego unijnego portalu e-sprawiedliwość do końca 2009 roku”. Portal miał w jednym miejscu umożliwiać wielojęzyczny, funkcjonalny dostęp („punkt kompleksowej obsługi”) do całości europejskiego systemu e-sprawiedliwości, czyli do europejskich i krajowych stron informacyjnych i usług.
8. Pierwszy wieloletni plan działania na lata 2009–2013 dotyczący europejskiego e-prawa powstał we współpracy z Komisją i Parlamentem Europejskim i został przyjęty przez Radę ds. WSiSW w listopadzie 2008 roku.
9. Przyjmując ten pierwszy plan działania, Rada zatwierdziła utworzenie nowego gremium roboczego. grupa robocza ds. e-prawa działająca w Radzie, zrobiła już duże postępy w realizacji mandatu otrzymanego od Rady. Cele wyznaczone w pierwszym planie działania zostały w znacznej mierze osiągnięte, a powiązane prace są w toku.
10. Zainteresowanie pracami w obszarze e-sprawiedliwości wykazał Parlament Europejski. W dniu 18 grudnia 2008 r. przyjął rezolucję w sprawie e-sprawiedliwości⁽²⁾, w której stwierdzono między innymi, że należy stworzyć odpowiednie mechanizmy w celu zagwarantowania, że wszelkie przyszłe prawodawstwo będzie przygotowywane w formie umożliwiającej korzystanie z niego za pośrednictwem systemów internetowych. Przyjął on również podczas sesji plenarnej w dniu 22 października 2013 r. rezolucję w sprawie e-sprawiedliwości⁽³⁾, w której apeluje o szersze stosowanie elektronicznych wniosków, przekazywanie dokumentów drogą elektroniczną, częstsze korzystanie z wideokonferencji i lepsze wzajemne połączenie rejestrów sądowych i administracyjnych, aby dalej obniżyć koszty postępowań sądowych i pozasądowych.

⁽¹⁾ Dok. COM(2008) 329 final.

⁽²⁾ Dok. 2008/2125 wersja ostateczna.

⁽³⁾ Dok. 2013/2852 (RSP).

2. Najważniejsze osiągnięcia

11. Portal e-sprawiedliwość, który jest utrzymywany na serwerach Komisji i przez nią obsługiwany zgodnie z wytycznymi Rady, został uruchomiony w dniu 16 lipca 2010 r. Rozwój tej strony internetowej przez państwa członkowskie i Komisję postępowało od tej pory w równym tempie dzięki dodawaniu do niej nowych funkcji (takich jak dynamiczne formularze elektroniczne) i regularnym wzbogacaniu jej zawartości. Europejski portal e-sprawiedliwość ma być punktem kompleksowej obsługi europejskich obywateli i przedstawicieli zawodów prawniczych, którzy będą mogli uzyskać na nim informacje we własnym języku o europejskich i krajowych procedurach i o funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości.
12. Różne państwa członkowskie opracowały już szereg projektów pilotażowych w obszarze e-sprawiedliwości, na przykład mających na celu połączenie ze sobą rejestrów niewypłacalnych dłużników państw członkowskich czy wprowadzenie istotnych udoskonaleń technicznych, lub wzięły udział w takich projektach. Infrastruktura europejskiej e-sprawiedliwości jest stopniowo rozwijana. Ważnym elementem jest infrastruktura techniczna i organizacyjna służąca bezpiecznej wymianie informacji prawnych między organami sądownictwa, organizacjami rządowymi, przedstawicielami zawodów prawniczych, obywatelami i podmiotami gospodarczymi w ramach projektu e-CODEX.
13. Wiele państw członkowskich wprowadziło systemy wideokonferencyjne służące przyspieszeniu procedur sądowych poprzez ułatwienie przesłuchiwania świadków lub stron. W toku są działania mające na celu włączenie stron internetowych europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych i europejskiego atlasu sądowego. Rada przyjęła również decyzję ustanawiającą współpracę z europejską siecią sądową w sprawach karnych.
14. Wyniki niedawnego kwestionariusza na temat e-sprawiedliwości⁽¹⁾ pokazują, że odkąd przyjęto pierwszy wieloletni plan działania dotyczący europejskiego e-prawa, dziedzina ta znacznie się rozwinęła w państwach członkowskich. Strategia dotycząca europejskiej e-sprawiedliwości na lata 2014–2018 będzie opierała się na tym sukcesie.
15. W obszarze e-prawa opracowano ważne elementy składowe służące dostępności i semantycznej interoperacyjności źródeł prawnych. W roku 2009 Rada przyjęła konkluzje w sprawie europejskiej sygnatury orzecznictwa (European Case Law Identifier – ECLI), by ulepszyć wyszukiwanie i ułatwić jednoznaczne cytowanie wyroków wydanych przez sądy europejskie i krajowe. Kilka państw członkowskich ma wdrożenie ECLI już za sobą. Komisja i kilka państw członkowskich pracują nad wprowadzeniem interfejsu europejskiej wyszukiwarki ECLI do portalu e-sprawied-

liwość w pierwszym kwartale 2014 roku. W procesie tym uczestniczą także Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejski Trybunał Praw Człowieka.

16. W roku 2011 Rada przyjęła konkluzje w sprawie europejskiego identyfikatora prawodawstwa (European Legislation Identifier – ELI), w których wprowadziła dobrowolny standard umożliwiający oznaczanie, tagowanie i elektroniczne cytowanie europejskich i krajowych aktów prawnych. Standard ten został przyjęty do użytku w EUR-Lexie i wprowadza go obecnie szereg państw członkowskich.

3. Spójność z ramami administracji elektronicznej

17. Europejska e-sprawiedliwość powinna dążyć do dalszej spójności z ogólnymi ramami administracji elektronicznej, co opisano szczegółowo w komunikacie Komisji (dok. COM(2010) 744 wersja ostateczna) przedstawiającym europejską strategię interoperacyjności (EIS) oraz europejskie ramy interoperacyjności. W dokumentach tych wyraźnie stwierdzono, że zwiększona interoperacyjność na szczeblu prawnym, organizacyjnym, semantycznym i technicznym, prowadząca do stworzenia zrównoważonego ekosystemu, ma kluczowe znaczenie dla maksymalizacji społecznego i gospodarczego potencjału technologii informacyjno-komunikacyjnych. System europejskiej e-sprawiedliwości musi być rozwijany zgodnie z zasadami niezawisłości sądów i rozdziału władz.

III. ZASADY OGÓLNE

18. Prace w obszarze europejskiej e-sprawiedliwości opierają się na następujących podstawowych zasadach:

a) Dobrowolność uczestnictwa

19. Dobrowolność uczestnictwa w projektach e-sprawiedliwości jest pozostawiona rozeznaniu każdego państwa członkowskiego, oprócz przypadków, gdy przyjęty unijny akt prawny zawiera wymóg wdrożenia danego projektu w kontekście systemu europejskiej e-sprawiedliwości.

b) Decentralizacja

20. Koncepcja europejskiej e-sprawiedliwości opiera się na zasadzie zdecentralizowanego systemu na szczeblu europejskim, łączącego różne niezależne i interoperacyjne systemy krajowe w państwach członkowskich. Zgodnie z tą ogólną zasadą decentralizacji każde państwo członkowskie samo ma obowiązek zapewnić takie techniczne wdrożenie krajowych systemów e-sprawiedliwości i takie zarządzanie nimi, by ułatwić ich połączenie z systemami innych państw członkowskich.

⁽¹⁾ Zob. dok. 15690/1/12 REV 1 EJUSTICE 73 JURINFO 46 JUSTCIV 331 COPEN 244 CONSOM 139 DRS 126 DROIPEN 159.

21. Jednak pewien stopień centralizacji na szczeblu UE jest konieczny. Centralizację można również zakładać w pewnych określonych sytuacjach, np. gdy jej zastosowanie jest rozwiązaniem opłacalnym lub gdy przyjęty został akt ustawodawczy.

c) Interoperacyjność

22. Interoperacyjność, która pozwala połączyć ze sobą systemy państw członkowskich i korzystać – w razie potrzeby – ze scentralizowanych rozwiązań, jest fundamentalnym elementem systemów zdecentralizowanych. Należy zapewnić kompatybilność różnych wybranych w odniesieniu do aplikacji systemu sądowego aspektów technicznych, organizacyjnych, prawnych i semantycznych przy równoczesnym zagwarantowaniu maksymalnej elastyczności dla państw członkowskich.

d) Europejski wymiar

23. Strategia dotycząca europejskiej e-sprawiedliwości ma dotyczyć projektów o europejskim wymiarze realizowanych w obszarach prawa cywilnego, prawa karnego i prawa administracyjnego.

24. Projekty opracowywane w ramach europejskiej e-sprawiedliwości, zwłaszcza wszystkie projekty, które mają zostać włączone do portalu, muszą mieć potencjał, by włączyć wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej, które powinny ponadto być zachęcane do udziału we wszystkich projektach, co ma zapewnić długoterminową żywotność tych inicjatyw i ich opłacalność. Wszystkie projekty powinny potencjalnie skutkować bezpośrednimi praktycznymi korzyściami, zwłaszcza dla obywateli, podmiotów gospodarczych i organów sądownictwa.

25. Rozwój systemu europejskiej e-sprawiedliwości powinien również uwzględniać projekty krajowe tworzące europejską wartość dodaną.

IV. CELE EUROPEJSKIEGO SYSTEMU E-SPRAWIEDLIWOŚCI

a) Dostęp do informacji z dziedziny wymiaru sprawiedliwości

26. Celem jest poprawa dostępu do informacji z dziedziny wymiaru sprawiedliwości w Unii Europejskiej. Portal e-sprawiedliwość ma ważną rolę do odegrania w realizacji tego celu.

b) Dostęp do sądów i postępowań pozasądowych w sytuacjach transgranicznych

27. Europejski system e-sprawiedliwości powinien dążyć do oferowania lepszego dostępu do sądów i do ułatwiania stosowania procedur pozasądowych za pomocą łączności elektronicznej w sytuacjach transgranicznych.

28. Należy zatem kontynuować prace już rozpoczęte na szczeblu krajowym w różnych państwach członkowskich i stworzyć warunki dla interaktywnych sądowych usług transgranicznych na szczeblu europejskim.

29. Nadal należy prowadzić dematerializację postępowań sądowych i pozasądowych zgodnie z zasadą dobrowolnego działania ze strony państw członkowskich.

c) Komunikacja między organami sądowymi

30. Szczególnie ważne jest upraszczanie i zachęcanie do stosowania łączności elektronicznej między organami sądowymi państw członkowskich (np. za pomocą wideokonferencji lub bezpiecznej elektronicznej wymiany danych).

31. Członkom organów sądowych należy umożliwić bezpieczny dostęp do różnych funkcji dla nich zastrzeżonych; powinni oni mieć zróżnicowane prawa dostępu oraz powinna obowiązywać jednolita lub interoperacyjna metoda uwierzytelniania.

V. REALIZACJA STRATEGII

1. Europejski portal e-sprawiedliwość

32. Nadal należy rozwijać europejski portal e-sprawiedliwość jako punkt kompleksowej obsługi. Nie wyklucza to innych metod łączności (np. przez transmisję między sieciami).

33. Portal e-sprawiedliwość powinien przekazywać obywatelom, podmiotom gospodarczym i osobom wykonującym zawody prawnicze informacje o prawie UE i jej państw członkowskich. Portal ten powinien być także sposobem umożliwiania dostępu do innych powiązanych informacji z dziedziny wymiaru sprawiedliwości na szczeblu krajowym, europejskim i międzynarodowym.

2. Interoperacyjność

34. Należy zapewnić interoperacyjność organizacyjną, prawną, techniczną i semantyczną. W tym celu dla europejskiego portalu e-sprawiedliwość należy opracować rozwiązania techniczne służące bezpiecznej wymianie danych między organami sądowymi, administracją krajową, osobami wykonującymi zawody prawnicze, obywatelami i podmiotami gospodarczymi. Przed opracowaniem nowych rozwiązań należy wziąć pod uwagę dostępne otwarte normy techniczne oraz dotychczas opracowane rozwiązania (np. przedsięwzięcia takie jak e-Codex). Państwa członkowskie powinny także odgrywać aktywną rolę w opracowywaniu tych rozwiązań i podejmowaniu decyzji na ich temat.

3. Kwestie legislacyjne

35. W procesie ustawodawczym należy brać pod uwagę potrzebę zapewnienia konsekwentnego stosowania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych przy wdrażaniu nowego ustawodawstwa UE w dziedzinie sprawiedliwości, w tym zmian i przekształceń istniejącego ustawodawstwa. Dane, które muszą być przekazane, muszą być opisywane wyłącznie za pomocą ich treści, nie zaś za pomocą jakichkolwiek metod wizualnych. Metody przekazywania danych muszą być opisywane w sposób funkcjonalny i neutralny pod względem technologii.

4. Europejska prawna sieć semantyczna

36. Wymianę informacji prawnych ponad granicami, a zwłaszcza danych dotyczących ustawodawstwa europejskiego lub krajowego, orzecznictwa i glosariuszy prawnych utrudnia brak skutecznego sposobu przekazywania tego rodzaju danych.
37. Różne przedsięwzięcia mogą pomóc w rozwiązaniu tej kwestii i zwiększyć wymianę oraz interoperacyjność semantyczną danych prawnych w całej Europie i poza nią. Należy dalej prowadzić dobrowolne prace nad opracowaniem europejskiej sieci semantycznej mającej na celu poprawę dostępności i przetwarzalności informacji prawnych, umożliwiając interoperacyjność identyfikacji i semantyki danych prawnych.

5. Łączenie rejestrów w sieć

38. Należy propagować łączenie w sieć rejestrów krajowych zawierających informacje istotne dla wymiaru sprawiedliwości. Aby umożliwić takie łączenie, należy zapewnić niezbędne wstępne warunki techniczne i prawne.
39. Działania w tym obszarze powinny koncentrować się na łączeniu w sieć rejestrów stanowiących obiekt zainteresowania dla obywateli, podmiotów gospodarczych, osób wykonujących zawody prawnicze i organów sądowiczych.

6. Sieci

40. System e-sprawiedliwości może stworzyć warunki ułatwiające funkcjonowanie różnych istniejących na szczeblu europejskim sieci z dziedziny sprawiedliwości, takich jak europejska sieć sądowa w sprawach cywilnych i handlowych oraz europejska sieć sądowa w sprawach karnych. W tym celu należy, wraz z odnośnymi organami, dalej badać możliwości oferowane przez europejski system e-sprawiedliwości oraz portal e-sprawiedliwości.

7. Współpraca z osobami wykonującymi zawody prawnicze i innymi użytkownikami europejskiego portalu e-sprawiedliwości.

41. Realizacja europejskiej strategii dotyczącej e-sprawiedliwości wymaga udziału organów sądowych i innych osób wykonujących zawody prawnicze w państwach członkowskich.

Zatem osoby te powinny mieć udział w rozmowach i przedsięwzięciach z dziedziny europejskiego systemu e-sprawiedliwości, aby zapewnić, że opracowywane rozwiązania spełniają faktyczne potrzeby każdej grupy docelowej.

42. Jest zatem niezwykle ważne, by przedstawiciele sądownictwa z państw członkowskich mieli możliwość udziału w pracach nad europejskim systemem e-sprawiedliwości, zwłaszcza nad rozwiązaniami, które należy do tego systemu wprowadzić, tak by można było uwzględnić ich punkty widzenia i potrzeby.
43. Oprócz tego pożądanym jest, by inne osoby wykonujące zawody prawnicze – na przykład adwokaci, notariusze, urzędnicy sądowi i inni – brały udział w przyszłych rozmowach na temat europejskiego systemu e-sprawiedliwości, aby zapewnić, że opracowywane rozwiązania spełniają ich realne potrzeby.
44. Z tego właśnie powodu należy uruchomić mechanizm współpracy z tymi osobami, by zapewnić uwzględnianie kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w ramach europejskiej strategii e-sprawiedliwości.

45. Należy uwzględnić także zbieranie poglądów i informacji zwrotnych od przedstawicieli opinii publicznej, w tym użytkowników portalu oraz osób prowadzących działalność gospodarczą.

8. Tłumaczenia

46. Skoro obywatele europejscy powinni mieć łatwy dostęp do europejskiego systemu e-sprawiedliwości, to trzeba zastanowić się nad przędnymi i opłacalnymi długofalowymi działaniami zorientowanymi na tłumaczenie. Portal e-sprawiedliwości powinien oferować rzetelne tłumaczenie jego treści na wszystkie języki urzędowe Unii Europejskiej.

9. Zasady i prawa w dziedzinie e-sprawiedliwości

47. Przyszłe wydarzenia w dziedzinie europejskiej e-sprawiedliwości będą niosły nowe wyzwania w zakresie ochrony danych osobowych. Przewiduje się, że skala gromadzenia i wymiany danych zwiększy się wraz z wdrożeniem przyszłej strategii dotyczącej europejskiego systemu e-sprawiedliwości. Ochrona danych osobowych odgrywa zatem istotną rolę w tym zakresie. W przyszłych pracach w ramach systemu e-sprawiedliwości trzeba będzie uwzględnić przepisy o ochronie osób w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych oraz przepisy o swobodnym przepływie danych osobowych.

48. W razie konieczności należy określić zasady własności informacji, by ustalić zobowiązania odnoszące się do treści danych, które mają być publikowane na portalu e-sprawiedliwość. Zasadniczo każdy dostawca treści ponosi wyłączną odpowiedzialność za swoją pracę i musi przestrzegać praw własności intelektualnej oraz wszelkich pozostałych mających zastosowanie wymogów prawnych.
49. Podobne zasady należy określić w odniesieniu do stosowania elektronicznych funkcji umożliwiających wymianę danych, w tym wymianę danych osobowych, między organami sądowymi państw członkowskich, oraz elektroniczne przedkładanie dokumentów, które mają być wykorzystane w postępowaniach sądowych.
50. Szczególnie w tym względzie Komisja jest proszona o dalsze analizowanie potrzeby przyjęcia wniosku dotyczącego aktu ustawodawczego z dziedziny e-sprawiedliwości. W akcie tym należy określić ogólne ramy prawne oraz sposób realizacji na szczeblu europejskim konkretnej strategii dotyczącej e-sprawiedliwości.

10. Propagowanie

51. Przy realizacji europejskiej strategii dotyczącej systemu e-sprawiedliwości należy wziąć pod uwagę propagowanie dostępnych metod funkcjonowania wśród użytkowników europejskich systemów e-sprawiedliwości.

11. Finansowanie

52. Opracowanie europejskiego systemu e-sprawiedliwości wymaga istotnych zasobów finansowych. Zapewnienie dostatecznego finansowania na szczeblu UE jest zatem ważne, aby:
- wspierać tworzenie systemów e-sprawiedliwości na szczeblu krajowym, by utorować drogę dla europejskiego systemu e-sprawiedliwości wdrażanego na podstawie tej strategii; działania w tym zakresie obejmować będą działania wymienione w punkcie 30 oraz łączenie rejestrów krajowych. Należy także zwrócić uwagę na zapewnienie trwałości wyników przedsięwzięć takich jak e-CODEX i e-SENS;
 - umożliwić realizację przedsięwzięć na szczeblu europejskim, w tym działanie, obsługę i dalszy rozwój europejskiego portalu e-sprawiedliwość;
 - zapewnić, by portal e-sprawiedliwość był nadal dostępny we wszystkich językach urzędowych Unii.

53. Finansowanie prac w zakresie systemu e-sprawiedliwości (zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim) – w tym konkretnych przedsięwzięć, które zostaną określone i zrealizowane na podstawie przyszłego planu działania – musi zostać zagwarantowane w wieloletnich ramach finansowych na lata 2014–2020, a w szczególności w puli finansowej przeznaczonej na program wymiaru sprawiedliwości na lata 2014–2020.
54. Przedsięwzięcia związane z e-sprawiedliwością w rozumieniu niniejszej strategii i związanego z nią planu działania można finansować również z innych obecnych programów Unii, o ile spełniać będą kryteria określone w tych programach⁽¹⁾.

12. Stosunki zewnętrzne

55. Unia i jej państwa członkowskie powinny, na ile to wykonalne, rozwijać współpracę z państwami trzecimi w dziedzinie e-sprawiedliwości.
56. Tę ewentualną współpracę należy realizować z poszanowaniem zasad instytucjonalnych ustalonych na szczeblu Unii Europejskiej.

13. Wieloletni plan działania dotyczący e-sprawiedliwości na lata 2014–2018

57. W pierwszym półroczu roku 2014 należy przyjąć wieloletni plan działania, aby wdrożyć tę strategię oraz by mógł on służyć jako praktyczny przewodnik przy dalszych działaniach. Plan działania powinien zawierać wykaz planowanych przedsięwzięć na dany okres wraz z wyraźnym wskazaniem potencjalnych uczestników, działaniami służącymi praktycznej realizacji tych przedsięwzięć, oraz orientacyjnym harmonogramem umożliwiającym szczegółowe śledzenie realizacji planu przez grupę roboczą ds. e-prawa (e-sprawiedliwość) oraz, w stosownych przypadkach, przez odnośne zainteresowane strony. Wyniki poprzedniego wieloletniego planu działania dotyczącego e-sprawiedliwości i związany z nim harmonogram zostaną wzięte pod uwagę i, w stosownych przypadkach, uwzględnione w nowym planie działania.
58. Grupa robocza opracuje plan działania w konsultacji z Komisją i co najmniej raz na pół roku sprawdzi jego realizację, która powinna być dostosowywana w przypadku gdy wymagają tego bieżące wydarzenia.
59. W miarę potrzeby nieformalne grupy państw członkowskich uczestniczących w konkretnych przedsięwzięciach mogą spotkać się, by poczynić postępy w tych obszarach prac. Rezultaty tych spotkań należy przedstawić grupie roboczej ds. e-prawa (e-sprawiedliwość).

⁽¹⁾ Komisja jest proszona o przedstawienie tabeli wszystkich mechanizmów potencjalnie przydatnych do finansowania przedsięwzięć na szczeblu unijnym i krajowym i mogących posłużyć do finansowania e-sprawiedliwości.